

КРАЇНОЗНАВСТВО НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ

Термін «країнознавство», на думку авторів [1, с. 22], є родовим поняттям відносно двох видів: «загальне країнознавство» та «лінгвокраїнознавство». Загальне країнознавство – це відомості про історію, географію, економіку, державний устрій та культуру країни. Лінгвокраїнознавство – це ознайомлення іноземних студентів із сучасною українською дійсністю та культурою безпосередньо через українську мову й у процесі її вивчення.

Лінгвокраїнознавство розглядає питання, пов'язані з мовленнєвою та немовленнєвою поведінкою, характерною для носіїв мови в певних ситуаціях спілкування.

Мовленнєва поведінка як частина лінгвокраїнознавства включає: а) мовленнєвий етикет (форми привітання, прощання, звертання, погодження, прохання тощо, прийняті українцями); б) використання безеквівалентної лексики, тобто слів, що означають поняття, які відсутні в рідній мові (вишиванка, вареники, галушки, паляниця тощо); в) використання «нееквівалентної» лексики (маємо на увазі випадки, коли поняття, що передаються одними й тими ж словами рідної й нерідної мови, не є тотожними (обереги, намисто тощо); г) використання фразеологізмів; д) мовленнєві зразки двох типів: необхідні при використанні мовлення у функції повідомлення, тобто при формуванні навичок монологічного висловлювання, і характерні для ведення дискусії як вищого ступеня діалогічної форми мовлення; е) використання функціональних стилів мовлення та їх окремих компонентів (маємо на увазі розмовний, науковий, публіцистичний, офіційно-діловий стиль мовлення).

Немовленнєва поведінка включає: а) традиційні жести, що супроводжують висловлювання в окремих ситуаціях спілкування; б) особливості манер, традицій, звичок, які виявляються в певних ситуаціях у поведінці більшості носіїв мови; в) неадекватність ситуацій спілкування рідною та нерідною мовами [2, с. 21].

Не всі виділені компоненти актуальні для роботи з іноземними студентами, але детальна класифікація допомагає відібрати саме той матеріал, який необхідний для кожного етапу навчання з урахуванням конкретних цілей навчання та індивідуальних особливостей студентів. Наприклад, для іноземних студентів початкового етапу є обов'язковою із загального країнознавства тема «Україна», у якій повинні даватися відомості про державний устрій, про географію, економіку, історію та культуру України. Обсяг і зміст іншого країнознавчого матеріалу варіюється залежно від рівня підготовки, вікових та професійних інтересів студентів. Наприклад, текст «Київ» дає можливість розказати про історію міста, про письменників і художників, іменами котрих названо вулиці та майдани міста, про історичні події, які відбувалися в ньому, тощо. Розширення країнознавчої інформації може здійснюватися за рахунок розповіді викладача, додаткового тексту чи демонстрації малюнків, фотографій, слайдів тощо.

Працюючи зі студентами-іноземцями, дуже важливо на всіх етапах навчання враховувати їх національний культурно-країнознавчий досвід. Корисно доповнювати тексти про Україну, Київ, про українські свята та традиції аналогічними текстами про столицю рідної країни, про традиції, культуру своєї країни, про систему освіти тощо.

Включення текстів про історію, економіку й культуру рідної країни студентів може бути пов'язане з конкретними цілями навчання. Деякі зі студентів за родом їх своєї майбутньої професії будуть спілкуватися з фахівцями нашої країни й тому хотіли б розповісти їм по-українському про себе та свою країну. Це створює природну мотивацію спілкування та природні умови для перенесення мовленнєвих навичок та умінь у дещо змінені умови (розповідь про свою країну на базі тексту чи усної розповіді про країну, мову якої вони вивчають).

Отже, для введення додаткової країнознавчої інформації та для поглиблення навчального процесу до будь-якого основного матеріалу підручника необхідні додаткові тексти, зокрема тексти з газет, журналів тощо.

Література:

1. Верещагин Е.М. О предмете, объеме и функциях лингвострановедения / Е.М. Верещагин, В.Г. Костомаров // Материалы Международного симпозиума «Лингвострановедческий аспект в преподавании русского языка как иностранного». – Воронеж, 1980.
2. Методика преподавания русского языка как иностранного на начальном этапе обучения / Г.И. Дергачева Г.И., О.С. Кузина, Н.М. Малашенко и др. – М.: Русский язык, 1983. – 168 с.

Lysenkova T.M.

Харківський національний університет будівництва та архітектури

м. Харків, Україна

e-mail: te.lysenkova@gmail.com

IMPROVING FOREIGN SPEECH PERCEPTION

Our time is characterized by a great interest in learning foreign languages, as today's knowledge of foreign languages really opens the way to a better job, to travel, to a new way of life. But the level of command of the language that is required now is qualitatively higher. In order to work or study, you must support this level with a certificate of passing international exams.

When preparing for the exams, listening perception is often the most difficult, and this has a significant impact on your speaking skills being also the basis for reading and writing.

Listening is the most commonly used skill in everyday life. How to train your listening skills? It is important to listen actively, which means to be actively aware of what you are listening to. Make a habit of listening a lot and everywhere. Audiobooks, podcasts, news, songs, etc. will help you, as well as videos and movies in a foreign language.

In doing so, you should remember that there are different types of listening. The first one is to hear the essence or gist: you are listening to understand the basic idea of the text. However, this is not enough for the exams. The second is to highlight specific information, such as keywords, for example. Next, the third type is to capture all the detailed information, that is, to understand everything contained in the perceived passage of the text.

When listening, you need to be aware of what purpose you have, what type of perception should work at the moment.